

REPERE METODOLOGICE PRIVIND IMPLEMENTAREA PARTENERIATELOR ȘCOALĂ–FAMILIE–COMUNITATE ÎN VEDEREA ASIGURĂRII UNEI EDUCAȚII DE CALITATE

Angela CARA, *doctor în pedagogie, conferențiat cercetător,*
Institutul de Științe ale Educației

Abstract. *The article elucidates the issue of school–family–community partnership to ensure quality education. In this context, the article describes the attributions of different actors for the promotion of educational partnerships, proposed strategies for streamlining school-family-community partnerships to ensure quality education.*

Calitatea educației decurge din activitatea în comun a tuturor agenților care formează comunitatea educativă. În acest context, asigurarea unei educații de calitate pentru toți copiii reclamă conjugarea eforturilor tuturor actorilor implicați în acest proces: *autorități la nivel central și local, școală, părinți, copii, societatea civilă.*

În scopul transpunerii mecanismului intersectorial de colaborare în cadrul procesului educațional, conform *Standardelor de competență profesională ale cadrelor didactice din învățământul general (2016) [3]*, cadrele didactice au obligația să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea; să dezvolte parteneriate, antrenând membrii familiei și ai comunității în eficientizarea procesului educațional; să faciliteze implicarea copiilor/elevilor în realizarea proiectelor comunitare și a acțiunilor de voluntariat.

În acest context, cadrele didactice au obligația de a informa părinții / reprezentanții legali cu privire la obiectivele învățării și așteptările față de subiecții educaționali, în conformitate cu prevederile legale; să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, menite să sporească calitatea educației la nivel de clasă sau instituție; să identifice domeniile de interes comune ale școlii, familiei și comunității pentru dezvoltarea proiectelor educaționale; să organizeze evenimente interactive cu elevii, părinții și membrii comunității în funcție de interesul, capacitățile și cultura acestora, menite să consolideze relația între școală și comunitatea locală și să eficientizeze procesul educațional; să antreneze structurile asociative ale copiilor/elevilor și ale părinților, precum și instituțiile partenere din comunitate, în elaborarea proiectelor educaționale în scopul consolidării coeziunii între toți actorii educaționali din instituție.

În același timp, cadrul didactic trebuie să asigure relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, dezvoltând parteneriate; să motiveze implicarea părinților și a membrilor comunității, menite să sporească calitatea educației

la nivel de clasă sau instituție; să antreneze structurile asociative ale copiilor/ elevilor și ale părinților, precum și instituțiile partenere din comunitate, în elaborarea proiectelor educaționale în scopul consolidării coeziunii între toți actorii educaționali din instituție.

Acest fapt reclamă o modificare a Strategiei de coordonare și implicare activă a cadrelor didactice, părinților, a elevilor și a comunității în procesul decizional și în politicile de dezvoltare a școlii. În cadrul acestor perspective, **parteneriatul școală–familie–comunitate** trebuie să devină o prioritate a strategiilor orientate către dezvoltarea educației, colaborarea intersectorială constituind o prioritate care reclamă următoarele acțiuni:

- Delimitarea rolurilor și responsabilităților diferitor specialiști la nivel de instituție de învățământ: *manager, cadru didactic, diriginte, psiholog, cadru didactic de sprijin*, privind ariile de intervenție în scopul promovării parteneriatului școală–familie–comunitate.
- Clarificarea intervenției diferitor instituții cu atribuții în domeniul privind implementarea parteneriatului școală–familie–comunitate.
- Stabilirea parteneriatelor între instituțiile de învățământ și diferite instituții pentru implementarea parteneriatului școală–familie–comunitate.
- Dezvoltarea parteneriatelor locale și implicarea APL pentru a asigura diversificarea activităților privind implementarea parteneriatului școală–familie–comunitate.

În *Tabelul 1* sunt prezentate sistematizat atribuțiile diferitor actori pentru promovarea parteneriatelor educaționale:

Tabelul 1. Atribuțiile diferitor actori pentru promovarea parteneriatelor educaționale

Domenii	Atribuții
1. Administrația instituției de învățământ	<ul style="list-style-type: none"> – Elaborează un set de proceduri democratice de delegare, promovare a părinților în structurile decizionale ale școlii. – Elaborează proceduri privind participarea părinților sau, după caz, tutorilor/reprezentanților legali, la îmbunătățirea rezultatelor școlare și asigurarea progresului școlar. – Stabilește acorduri de parteneriat și furnizează evidențe privind colaborarea cu reprezentanții comunității, pe baza interesului superior al copilului. – Implică comunitatea (agenții economici, serviciile publice, ONG, voluntari etc.) la îmbunătățirea condițiilor de învățare, odihnă și relaxare și petrecere a timpului liber pentru copii [3].

2. Cadrul didactic	<ul style="list-style-type: none"> – Cadrul didactic asigură relații de colaborare și respect cu familia și comunitatea, dezvoltând parteneriate. – Comunică în mod curent cu membrii familiei/reprezentanții legali despre activitatea și progresul subiecților educaționali. – Antrenează membrii familiei și ai comunității în eficientizarea procesului educațional. – Facilitează implicarea copiilor/elevilor în realizarea proiectelor comunitare și a acțiunilor de voluntariat.
3. Părinții	<ul style="list-style-type: none"> – Se implică în organele de conducere ale instituției de învățământ general (<i>Consiliul de Administrație</i>). – Se implică în luarea deciziilor la nivelul școlii. În conformitate cu prevederile legislației, părinții se pot implica în luarea deciziilor cu privire la școală prin trei modalități: fiind membri ai Comitetului de părinți al clasei, Consiliului reprezentativ al părinților, și Asociației de părinți [1].
4. Copilul	<ul style="list-style-type: none"> – Participă în componența organelor de autoconducere școlară (<i>Consiliului elevilor</i>) la nivel de instituție, raion/municipiu și național, activitatea cărora este reglementată în <i>Regulamentul-tip al Consiliului elevilor</i>, aprobat de Ministerul Educației.

În continuare sunt propuse strategii de eficientizare a parteneriatului școală–familie–comunitate din perspectiva asigurării coeziunii sociale și oferirea unei educații de calitate:

Strategii de eficientizare a parteneriatului școală familie comunitate din perspectiva asigurării coeziunii sociale și oferirea unei educații de calitate	
I. Implicarea părinților și a comunității în activitățile școlii în eficientizarea procesului educațional	
1.	<p>Existența în cadrul școlii a unor grupuri intersectoriale de intervenție din care fac parte reprezentanți ai școlii, familiei și comunității, care activează în bază de proiecte operaționale de soluționare a problemelor identificate (înmatricularea copiilor, combaterea absenteismului și abandonului școlar, combaterea violenței și abuzului față de copii, activități ecologice, asistență persoanelor în etate etc.).</p>
2.	<p>Instituția de învățământ are încheiate acorduri de parteneriat cu diferite instituții și asigură informarea elevilor, părinților, comunităților despre toate activitățile desfășurate în cadrul acestor parteneriate.</p> <p>Acordurile de parteneriat stabilite includ stipulări explicite referitoare la susținerea elevilor în <i>vederea dobândirii și dezvoltării de abilități și competențe-cheie pentru a stimula inserția profesională, dezvoltarea socio-educatională și personală, precum și participarea la viața civică și socială.</i></p>

	<p>Acordurile de parteneriat includ prevederi explicite referitoare la <i>acțiuni care promovează incluziunea socială</i>: acțiuni axate pe asumarea de valori comune, egalitatea, inclusiv egalitatea de gen, nediscriminarea și incluziunea socială, prin activități educative, sportive, artistice etc.; stimularea dezvoltării de competențe sociale, civice, interculturale, a competențelor media și a gândirii critice.</p> <p>Acordurile de parteneriat includ prevederi explicite referitoare la <i>schimb interșcolar</i>: proiecte de mobilitate pentru elevi și personal pentru a acorda suport școlilor participante să se dezvolte ca organizații și să-și dezvolte capacitatea de a lucra în cadrul unor proiecte internaționale.</p>
3.	Implicarea părinților în calitate de persoană-resursă în procesul educațional (de exemplu, prelegeri pe un anumit subiect sau vizite la locul de muncă al părinților) și în activități extracurriculare (de exemplu, pregătirea evenimentelor, organizarea excursiilor, activităților pe interese etc.).
4.	Implicarea persoanelor-resursă din comunitate în activitățile școlii în funcție de specificul socio-economic local.
II. Comunicare curentă cu membrii familiei/reprezentanții legali despre activitatea și progresul elevilor	
1.	Școala dispune de mijloace de comunicare (mass-media școlară, panoul informativ, sistemul de informare publică, sondaje, discuții etc.), prin intermediul cărora părinții își pot exprima opinia cu privire la toate aspectele de interes.
2.	Administrația școlii informează personalul, elevii, părinții sau, după caz, tutorii / reprezentanții legali asupra procedurii legale de organizare instituțională și de intervenție a lucrătorilor instituției de învățământ în cazurile de abuz, neglijare, exploatare, trafic al copilului.
3.	Cadrele didactice au acces la telefon pentru a comunica cu părinții în timpul programului din cadrul școlii, precum și în afara orelor de școală.
4.	Școala încurajează cadrele didactice să comunice cu părinții privind progresele copiilor de câteva ori în fiecare semestru.
5.	Școala încurajează părinții să participe în activitatea școlii prin email, telefon. Școala trimite acasă scrisori despre progresele copiilor, ședințele din cadrul școlii, despre modalitățile de implicare a părinților în activitățile școlii, despre modalitățile de implicare a părinților ca voluntari în activitățile școlii.
6.	Cadrele didactice prezintă părinților sau reprezentanților legali ai copiilor informația necesară despre progresul înregistrat, succesele și necesitățile de dezvoltare și sprijin ale elevilor pe parcursul învățării, respectând principiul confidențialității.
III. Modalitățile de susținere a progresului academic al elevilor	
1.	Școala proiectează sarcini și activități care informează părinții despre lucrul pentru acasă a elevilor.
2.	Părinții sunt invitați să consulte resursele bibliografice de la biblioteca școlii.

3.	Școala recomandă părinților materiale care îi voi ajuta să evalueze progresul copiilor lor, să-i ajute în soluționarea sarcinilor.
4.	Școala informează/implică părinții sau tutorii în discuții și activități privind asigurarea unui mediu favorabil învățării și atingerii rezultatelor scontate de către elevi.
5.	Școala prezintă părinților sau reprezentanților legali ai copiilor informația necesară despre progresul înregistrat, succesele și necesitățile de dezvoltare și sprijin ale elevilor pe parcursul învățării, respectând principiul confidențialității.
6.	Școala propune părinților materiale care îi voi ajuta să evalueze progresul copiilor lor, să ajute copiii pentru rezolvarea sarcinilor.
7.	Școala colaborează cu biblioteca din comunitate, pentru a promova alfabetizarea adulților.

IV. Implicarea părinților și elevilor în dezvoltarea proiectelor comunitare și a acțiunilor de voluntariat

1.	Școala susține acțiunile de voluntariat în colaborare cu cadrele didactice cu părinții și voluntarii din comunitate.
2.	Școala are proiectat în planul de dezvoltare a instituției un program pentru promovarea voluntariatului.
3.	Școala oferă oportunități de voluntariat pentru părinții (inclusiv pentru familiile monoparentale).
4.	Școala oferă suport și susține tinerii care doresc să se implice în activitățile de voluntariat în cadrul comunității.
5.	Școala încurajează familiile și membrii comunității pentru participare la evenimentele școlii.
6.	Părinții sunt consultați privind modalitatea de implicare în activitatea școlii.
7.	Școala încurajează familia și comunitatea pentru a deveni participanți în echipa școlară.
8.	Școala încurajează diferite forme de implicare în activitatea școlii: mentorat, voluntariat etc.
9.	Școala implică părinții și membrii comunității în calitate de persoane-resursă și participanți în activități, menite să sporească calitatea educației la nivel de clasă sau instituție.
10.	Școala organizează evenimente interactive cu elevii, părinții și membrii comunității în funcție de interesul, capacitățile și cultura acestora, menite să consolideze relația între școală și comunitatea locală și să eficientizeze procesul educațional.

V. Promovarea părinților în structurile decizionale ale școlii

1.	Administrația școlii are elaborat un set de proceduri democratice de delegare, promovare a părinților în structurile decizionale ale școlii și le aplică consecvent.
----	--

2.	În instituția de învățământ există o structură asociativă a părinților (consiliu sau altă formă), aleasă în mod democratic și auto-organizată (cu liderii aleși, întâlniri regulate, planuri proprii de acțiune), care participă la luarea deciziilor cu privire la toate problemele ce vizează educația copiilor.
3.	Instituția de învățământ are un consiliu de administrație cu reprezentanți ai părinților, ai autorității administrației publice locale, ai elevilor din clasele liceale, care ia decizii și activează în baza unui plan coordonat orientat spre asigurarea educației de calitate pentru toți copiii.
4.	Administrația instituției de învățământ are elaborat un set de proceduri democratice de delegare, promovare a părinților în structurile decizionale ale școlii și le aplică consecvent.
5.	Structurile asociative ale părinților și elevilor (consiliile sau alte structuri), precum și instituțiile partenere din comunitate participă la elaborarea documentelor programatice (proiect de dezvoltare, plan de activitate etc.) ale școlii.

Bibliografie:

1. *Codul Educației al Republicii Moldova*, Nr. 152 din 17.07.2014. In: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 24.10.2014, Nr. 319-324 (634).
2. *Metodologia de evaluare internă a cadrelor didactice din învățământul general*. Chișinău, 2016. Disponibil la: http://isn.edu.md/sites/default/files/document/attachments/metodologia_de_evaluare_a_cadrelor_didactice.pdf
3. *Standardele de calitate pentru instituțiile de învățământ primar și secundar general din perspectiva școlii prietenoase copilului*. Chișinău, 2016.